

Stikstofonderbouwing

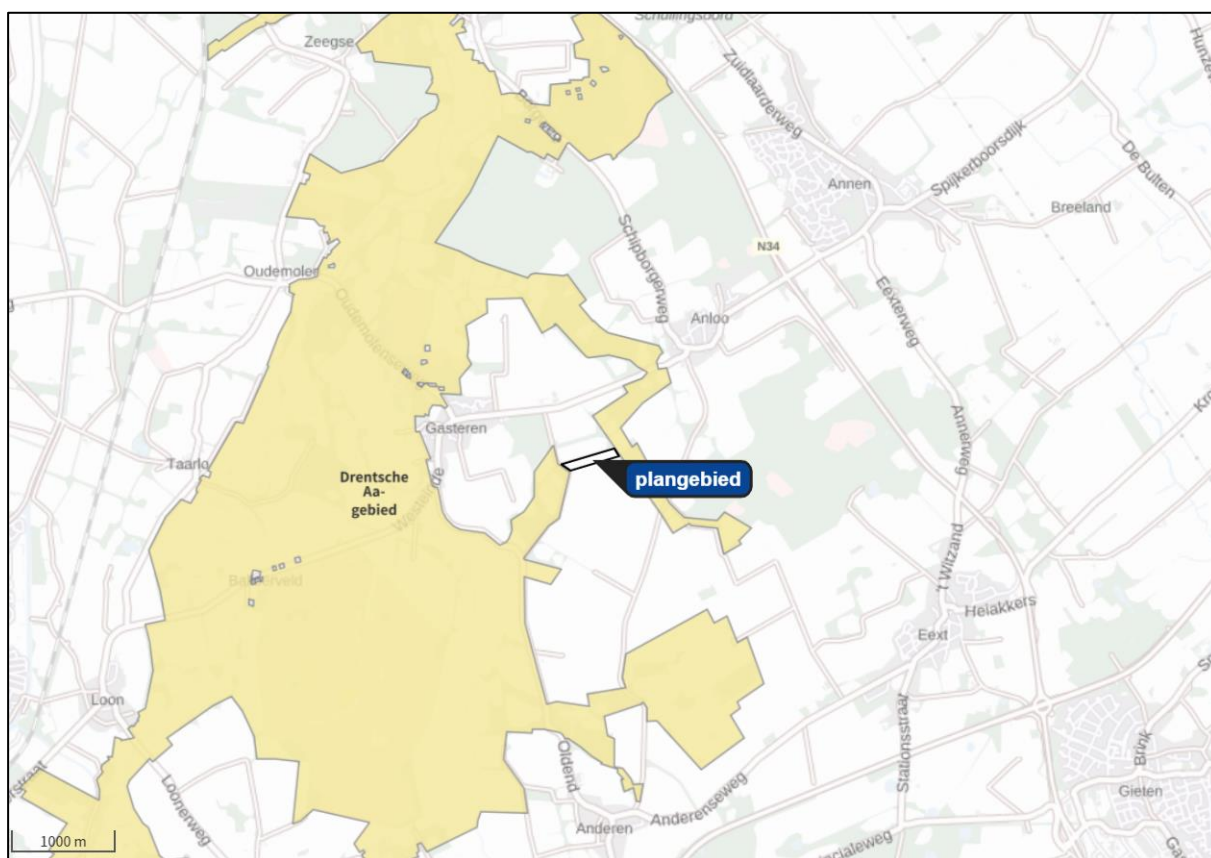
Bosontwikkeling te Anloo

Projectnummer: 204506
Datum: 17 april 2023

Inleiding

Stichting Landgoed Ubbinkbos is voornemens om enkele agrarische percelen aan de Oosteinde, nabij Gasteren, om te vormen naar bos. Dit voornemen is aangemeld bij de Provincie Drenthe voor financiering vanuit de SKNL. Door de Provincie is hierop een positief advies afgegeven. Na functieverandering worden de percelen opgenomen op de natuurbeheerplankaart als Haagbeuken- en essenbos (N14.03) en als Droog bos met productie (N16.03).

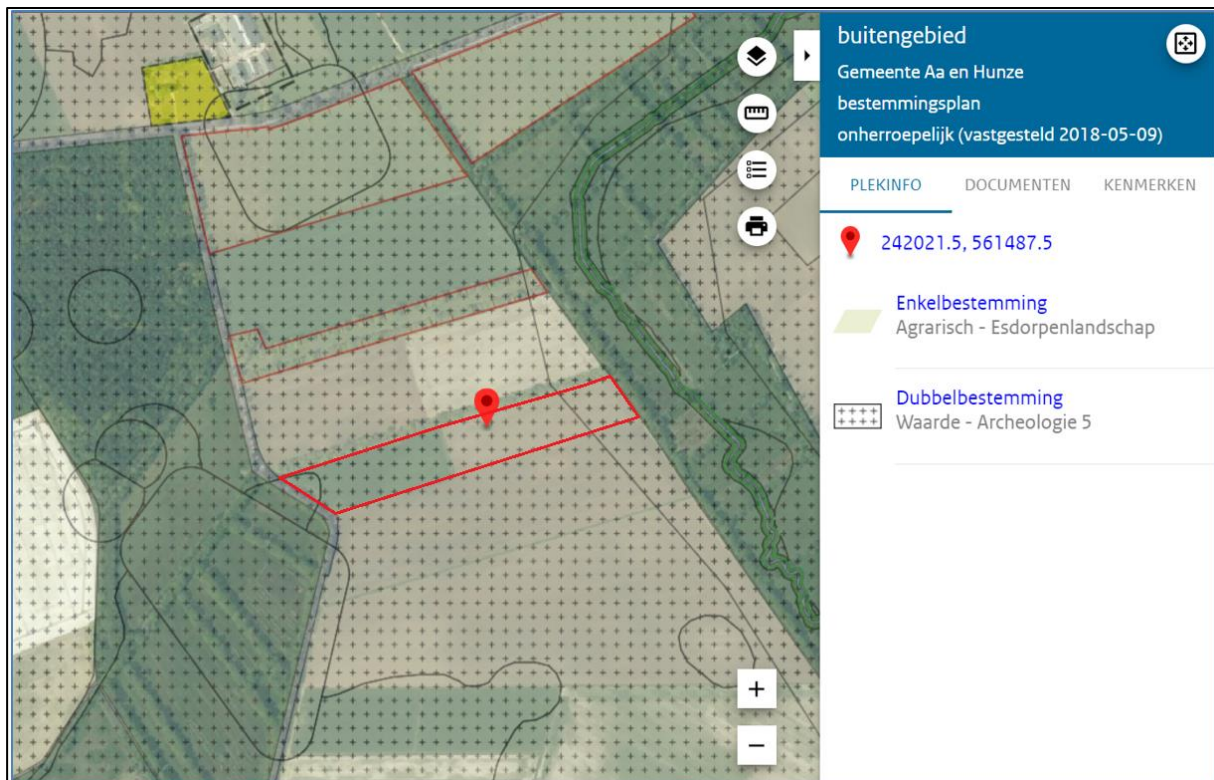
Het gaat hierbij om de kadastrale percelen gemeente Anloo sectie S 537 en 538 met een gezamenlijk oppervlak van 4.35.90 hectare. Om de realisatie van het bos mogelijk te maken wordt een planologische procedure opgestart. Ten behoeve van deze aanvraag verlangt het bevoegd gezag een analyse welke een onderbouwing geeft van de stikstof gevolgen.

Figuur 1: Ligging plangebied (zwarte omkadering) ten opzichte van omliggende Natura 2000-gebieden (Kleur geel).

Vigerend planologisch regime

Het gehele perceel maakt onderdeel uit van het bestemmingsplan 'Buitengebied', welke op 09 mei 2018 door de gemeenteraad van Aa en Hunze is vastgesteld. Binnen het bestemmingsplan buitengebied kent het plangebied de enkelbestemming 'Agrarisch - esdorpenlandschap'. De aanplant van bos is in strijd met het huidige bestemmingsplan. De initiatiefnemer is dan ook een planologische procedure gestart om aanplant mogelijk te maken. Onderstaande afbeelding geeft een uitsnede van het bestemmingsplan 'buitengebied' weer.

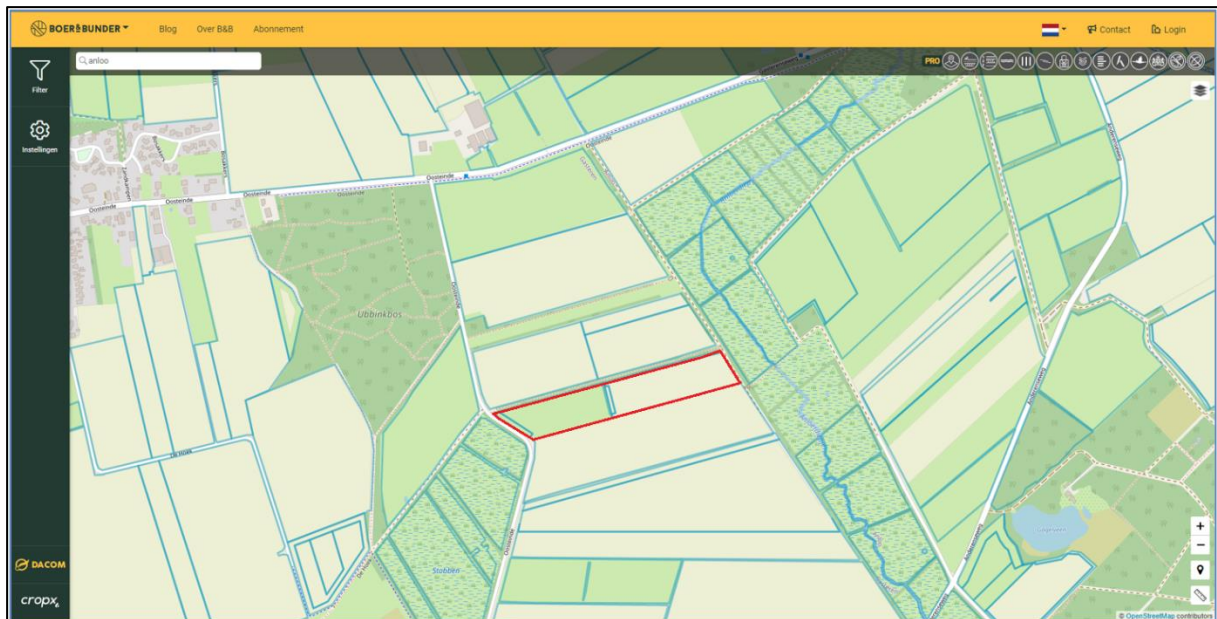

Figuur 2: Bestemmingsplan. Plangebied in rood

Huidig gebruik

Het te bebossen perceel is reeds jaren in gebruik als landbouwgrond. Zo is het perceel ook ingetekend door de gebruiker in de gecombineerde opgave en wordt deze bemest volgens de huidige mestwetgeving. Onderstaande uitsnede uit Boerenbunder geeft weer dat de percelen daadwerkelijk zijn ingetekend.

Anloo

Figuur 3: ingetekende percelen volgens Boerenbunder 2023. Plangebied in rood

Het betreffende perceel is landbouwkundig opgedeeld in twee afzonderlijke hoofdpercelen. Het westelijke perceel is de afgelopen 6 jaar als grasland beheerd en daarvoor voornamelijk voor de teelt van maïs gebruikt:

Gewasrotatie										
										
2009	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2022
Gerst	Aardappelen	Maïs	Maïs	Hennep	Maïs	Maïs	Grasland	Grasland	Grasland	Grasland

Het oostelijke perceel is voor allerlei akkerbouw gewassen ingezet:

Gewasrotatie												
												
2009	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Gerst	Aardappelen	Maïs	Maïs	Aardappelen	Maïs	Maïs	Maïs	Aardappelen	Maïs	Aardappelen	Maïs	Maïs

Wettelijk kader

Binnen Natura 2000 worden de meest waardevolle natuurgebieden in Europa beschermd om de hierin voorkomende biodiversiteit te behouden. Om deze biodiversiteit te beschermen is in 1979 de vogelrichtlijn opgesteld en in 1992 de habitatrichtlijn. Alle Europese lidstaten wijzen specifieke vogelrichtlijn of habitatrichtlijngebieden aan als onderdeel van deze Natura 2000-gebieden. Per Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelen bepaald van doelsoorten of habitattypen welke gericht zijn op het behouden, uitbreiden of verbeteren van deze soorten of habitattypen. De bescherming van deze vogel- en habitatrichtlijngebieden zijn in Nederland juridisch vertaald in de Wet natuurbescherming. Bij nieuwe plannen en projecten is het van belang dat deze instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden niet negatief worden aangetast. Eén van de mogelijkheden waarbij sprake is van aantasting van deze instandhoudingsdoelen is via stikstofdepositie. Stikstofdepositie veroorzaakt vermesting en verzuring op habitattypen binnen Natura 2000-gebieden en kan ervoor zorgen dat instandhoudingsdoelen niet worden gehaald. Een stikstofberekening dient te worden uitgevoerd om te bepalen of de voorgenomen plannen een significante stikstofdepositie veroorzaken op habitattypen van veelal omliggende Natura 2000-gebieden.

Methodiek

Doorgaans wordt middels de AERIUS-Calculator berekend hoeveelheid stikstofdepositie op de aangewezen habitattypen en leefgebieden van aangewezen soorten (de instandhoudingsdoelen) neerkomt. Daar bosontwikkeling op landbouwgronden door het niet langer toepassen van bemesting een vanzelfsprekend positief effect kent ten aanzien van stikstof uitstoot is een dergelijke berekening in dit geval niet noodzakelijk. Dit geldt voor zowel de aanlegfase als de gebruiksfase. In onderliggende paragrafen wordt dit nader toegelicht.

Aanlegfase

Wanneer men stopt met menselijke activiteiten op een voormalig landbouwerceel zal uiteindelijk door het natuurlijk verloop van de successie bos ontstaan. Echter de meeste bossen in Nederland ontstaan door actief menselijk handelen. Zowel bij natuurlijkbos (gericht op biodiversiteit en natuurlijke processen) als productiebos (gericht op de productie van hout) heeft de aanleg van deze bossen veel overeenkomsten met de landbouw. Het zijn als het ware langjarige gewassen. De voorbereidingen op het planten en het planten zelf gebeurt met dezelfde machines en in dezelfde intensiteit zoals dit ook binnen het bestaande agrarisch gebruik plaatsvindt.

Daar deze werkzaamheden ook voorkomen binnen het huidige agrarische gebruik is er geen sprake van een toename in stikstof uitstoot. Hiermee is een berekening van de aanlegfase niet aan de orde.

Als bijkomend positief effect zal vanaf het moment van aanplant geen bemesting meer plaatsvinden. Nadere toelichting over de effecten van geen bemesting zijn in de volgende paragraaf beschreven.

Gebruiksfase

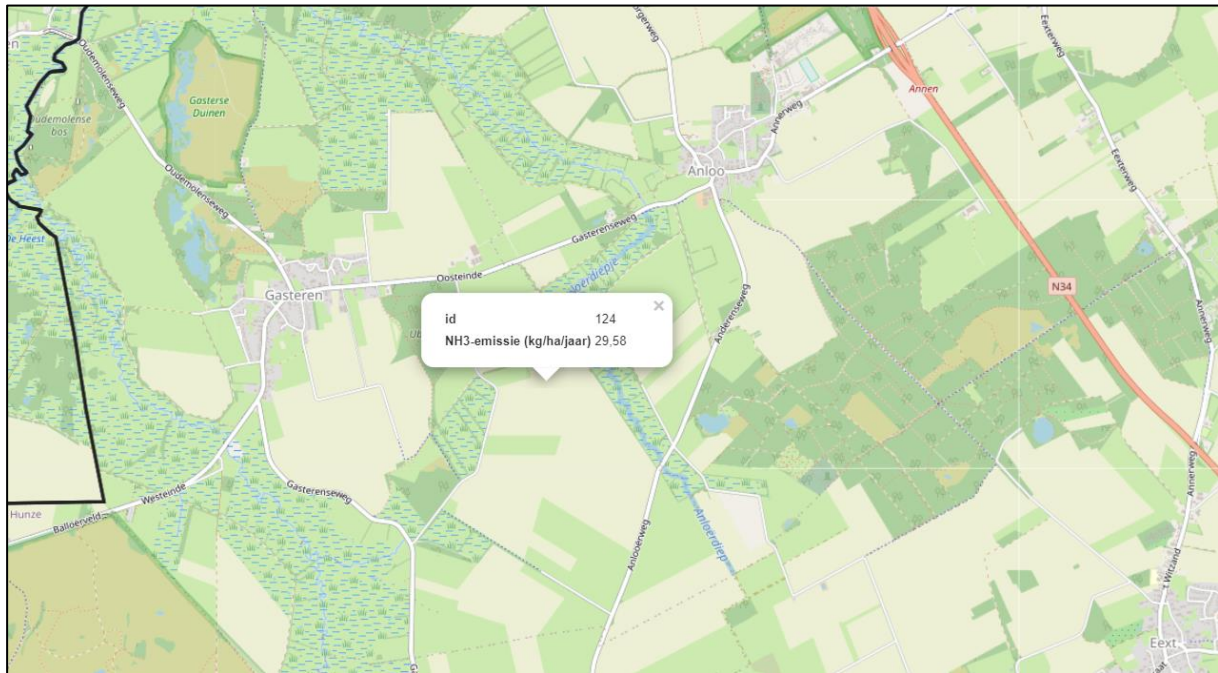
In tegenstelling tot het huidige landbouwkundige gebruik zal er bij bosontwikkeling geen stikstofuitstoot plaatsvinden. Minder in aandeel zijn de jaarlijkse activiteiten als zaaien, oogsten en gewasbescherming. Maar in meerdere mate het niet langer bemesten van de bosgronden maakt dat bos een gegarandeerd positief effect op de stikstofuitstoot teweegbrengt.

Bij het bemesten van landbouwgronden komt voornamelijk ammoniak NH₃ vrij. Bij het bebossen zal deze bemesting komen te vervallen. Om inzichtelijk te maken wat deze jaarlijkse bemesting voor besparing behelst

is gebruik gemaakt van bronnen van Bij12. Zij hebben een website¹ beschikbaar gesteld met standaardgetallen per mestdeelgebied. Het plangebied bevindt zit in mestdeelgebied 124. Voor dit deelgebied is een gemiddelde emissie vastgesteld van 29,58 kg NH₃/ha/jaar. Voor het gehele project gebied geeft dit vervolgens een emissie van 128,94 kg NH₃/jaar.

Tabel 1: Berekening emissie bemesting

Totale oppervlakte	Emissie per ha	Totale emissie per jaar
4.35.90	29.58	128.94

Figuur 4: Emissie per bemestingsgebied

Zoals in voorgaande paragraaf reeds is uiteengezet geeft het onttrekken aan de landbouwkundige activiteit een behoorlijke besparing. Hierdoor zal bebossen van landbouwgrond altijd een positief effect hebben in de gebruiksfase. Een berekening is dan ook niet aan de orde.

¹ <https://www.bij12.nl/emissie-bemesting>

Conclusie

Er kan gesteld worden dat het ontwikkelen en in gebruik nemen van bosgrond niet tot nadelige gevolgen leidt voor omliggende N2000-gebieden. Daarentegen leidt dit zelfs tot een positief effect door het uitblijven van bemesting. Hiermee is een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming, onderdeel stikstof, niet aan de orde voor de desbetreffende werkzaamheden.